

[Elgaard.]

denfor Byggefagene er uhyre stor, idet den ligger for de forskellige Fags Vedkommende mellem godt 30 og op til 60 pCt. Men hvis de økonomiske Forhold er af en saa alvorlig Karakter, at dette Lovforslag, trods sin beskedne Begrænsning med Hensyn til Midler og Opgaver, kunde yde en Indsats, saa vil det jo overfor den store Arbejdsløshed i Byggefagene i Almindelighed ikke række ret langt, selv om de økonomiske Forhold gjorde det muligt at sætte disse Byggearbejder i Gang.

I den Forbindelse vil jeg gerne nævne — men ikke som noget, der kunde have den eneste eller afgørende Betydning overfor Stillingen —, at naar man fæster Opmærksomheden paa Arbejdslønningerne indenfor de forskellige Industrier i Aarene 1930—31, vil man i den Opgørelse, som Statistiske Efterretninger har bragt, se, at f. Eks. Timefortjenesten i København for Murersvendene har i 1930 ligget paa 246 Ø. pr. Time, men i 1931 har den ligget paa 257 Ø., og naar vi tager de andre Bygningshaandværkeres Timefortjeneste, viser der sig ogsaa dér en Stigning fra 1930 til 1931.

Jeg tror, at hvis man skal medvirke til Fremskaffelsen af billigere Bøliger, kommer man til at fæste Opmærksomheden paa dette Punkt i vor Byggevirkksomhed. Men jeg mener ogsaa, at der for vigtige Dele af Materialer til Byggevirkksomheden i det forløbne Aar er sket et Prisfald; der er f. Eks. for Cementens Vedkommende et Prisfald paa jeg tror 11—12 Points. For Tømmeret er der ogsaa sket et Prisfald i det forløbne Aar, og hvis man skal gøre det muligt gennem en eventuel ny Byggevirkksomhed at skaffe et lavere Lejeniveau end det nuværende, tror jeg, det bliver nødvendigt, at alle de Parter, hvoraf Produktionsomkostningerne afhænger, er rede til at hjælpe til at naa dette Resultat.

Jeg maa derfor sige, at overfor Lovforslaget maa mit Parti tage en reserveret Stilling. Vi mener ikke, Situationen paa Boligomraadet i Øjeblikket er af en saadan Karakter, at øjeblikkelig Handling fra Rigsdagens Side er paakrævet. Vi mener endvidere, at der vedrørende de økonomiske Forhold i vort Samfund er Ting, som nærmere trænger til at afklares, inden man gaar til en Lovgivning af denne Karakter, saa længe Boligsituationen ikke er anderledes, end den er, altsaa efter min Bedømmelse forholdsvis gunstig. Men jeg formoder, at dette Lovforslag vil blive behandlet i et Udvalg, og mit Parti er selvfølgelig rede

til dér at høre baade paa andre Motiveringer end de allerede fremførte og eventuelt nye Ting, der kan føres frem til Belysning af Situationen. Men paa det nuværende Tidspunkt maa jeg altsaa reservere mit Partis Stilling.

Koch: For saa vidt man betragter dette Forslag som et Forslag, hvis Formaal er at hjælpe paa den herskende Arbejdsløshed, kan man selvfølgelig kun se paa det med Sympati. Vi behandler for Tiden her i dette høje Ting forskellige store Lovforslag vedrørende Afhjælpning af Krisen, vedrørende Valutaen o. s. v., Lovforslag, som intet indeholder om Støtte til Haandværket, og derfor maa man som Haandværker se med saa meget mere Sympati paa dette Forslag. Derimod vil jeg villigt erkende, at det ærede Medlem Hr. Elgaard havde Ret, naar han sagde, at Bolignøden her i Hovedstaden i alle Tilfælde ikke er saaledes, at det af den Grund er nødvendigt at forcere Boligbyggeriet. Det ærede Medlem Hr. Elgaard var ogsaa inde paa, at Arbejderne indenfor Byggefagene fik rigeligt høje Lønninger. Det skal jeg i og for sig ikke bestride, men de har jo ikke gjort andet, end ethvert Menneske gør under en Højkonjunktur, de har taget den Fortjeneste, de kunde faa, og det tror jeg ogsaa, man vilde gøre indenfor andre Klasser i Samfundet. Men fordi Folk har haft en god Fortjeneste under en Højkonjunktur, er der jo ingen Grund til at lade dem dø af Sult, naar Konjunkturerne er mindre gode.

Der er ogsaa blevet sagt, at de sidste Aars Byggeri hovedsagelig har været privat Byggeri, og at det vilde være herligt, hvis man kunde fortsætte paa den Maade. Det vilde det selvfølgelig ogsaa, men Kendsgerningen er — det ved i alt Fald de Folk, der har med Byggeri at gøre —, at det er meget vanskeligt at skaffe Kapital til fortsat Byggeri, og det er ogsaa derfor, at mange af de Lejligheder, der har været anmeldt til Opførelse i den kommende Sommer, har maattet opgives.

Naar man skulde udtale nogen Betænkkelighed overfor dette Lovforslag, skulde det nærmest være med Hensyn til, hvor Pengene skal komme fra. Forslaget giver ganske vist Anvisning paa Udstedelse af nogle nye Statsobligationer — det bliver altsaa en ny Slags Boligfondsobligationer —, men vi ved jo alle sammen, at de Obligationer, der findes baade af den ene og den anden Slags, er meget vanskeligt salgbare lige for Tiden; om det vil gaa lettere med